

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 460/2019
11.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Драган Микеш, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Игор Сињери, адвокат из ..., ради раскида уговора и утврђења, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене АА изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2060/18 од 10.10.2018. године, у седници већа одржаној 11.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле-противтужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2060/18 од 10.10.2018. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиле-против тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 15/17 од 08.02.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле АА којим је тражено да се раскине уговор о доживотном издржавању закључен 21.11.2005. године и оверен 12.05.2006. године у Општинском суду у Новом Саду под 2Р 150/06, између тужиле као примаоца издржавања и туженог као даваоца издржавања и да се обавезе тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев да се наведени уговор о доживотном издржавању поништи. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев ББ, тако да је, ставом четвртим изреке утврђено да је наведени уговор о доживотном издржавању ништав, као симулован правни посао, а ставом петим изреке, утврђено да наведени уговор о доживотном издржавању важи као уговор о поклону између туженог-противтужиоца као поклонопримца и тужиле-противтужене као поклонодавца, чији је предмет некретнина једноипособан стан број ..., површине 51 м², на ... спрату стамбене зграде на ... број ..., саграђене на парц. број ... КО Ставом шестим изреке, одбијен је противтужбени захтев у делу којим је тражено да тужила-противтужена призна и трпи да се тужени-противтужилац на основу пресуде, по њеној правноснажности, укњижи у јавним књигама као власник предметне непокретности. Ставом седмим изреке, обавезана је тужила-противтужена АА да туженом-противтужиоцу ББ накнади трошкове парничног поступка у износу од 324.991,47 динара са законском затезном

каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом осмим изреке, одбијен је захтев тужиле-противтужене за ослобађање од обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2060/18 од 10.10.2018. године одбијена је жалба тужиле и првостепена пресуда је потврђена у ставовима првом, другом, трећем, четвртом, петом, седмом и осмом изреке.

Против наведене правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиле-противтужена АА је благовремено, преко пуномоћника адвоката изјавила ревизију, чијим наводима оспорава утврђено чињенично стање, указује на битне повреде одредаба парничног поступка и погрешну примену материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао пресуду другостепеног суда у смислу члана 408. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14 и 87/18) и установио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која не може бити ревизијски разлог, с обзиром на то да ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП могу бити битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 6, 8, 10. и 11. овог закона, под условом да су истицане и у жалби, односно да су учињене у поступку пред другостепеним судом. У конкретном случају, другостепени суд је дао оцену о битним жалбеним наводима. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП. Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом. Због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, ревизија не може да се изјави, прописује члан 407. став 2. ЗПП, тако да наводи ревизије у вези са чињеницама остају без утицаја. Ревизија није основана у наводима о погрешној примени материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле АА је тетка туженом ББ, а рођена сестра покојне ВВ, која је преминула у марту 2004. године. Тужени се у јулу 1999. године са ... са породицом преселио у Тада су му значајно помагале тетке ВВ која је живела у ... и тужиле која је тада са супругом живела у ..., обе деце нису имале и одржавале су међусобно блиске односе. ВВ је живела сама у свом стану у ... на ... број ..., често су је посећивали тужени и његова породица. ВВ се разболела у 2003. години, своју болест је крила од сродника и избегавала контакте, а преминула је у марту 2004. године. Решењем о наслеђивању Општинског суда у Новом Саду О 1247/04 од 27.10.2004. године тужиле је оглашена наследником на заоставштини иза покојне ВВ, тако да је наследила једноипособан стан на ... спрату вишестамбене зграде у ... на ... број ..., површине 51 м², уписан у лист непокретности број ... КО

Тужиле је након смрти покојне ВВ саопштила туженом и његовој породици да је последња жеља покојне ВВ била да стан остави туженом, па да ће у складу са тим она поступити. Тужени је на позив тужиле дошао у ... ради склапања уговора 21.11.2015. године. Текст уговора је био припримљен. Тужени је прочитао текст

уговора и у присуству тужиле и адвоката упитао да ли треба да извршава обавезе које су унете у текст уговора и са којих разлога је то учињено, па му је речено да је такав уговор сачињен како други теткини наследници не би могли да траже да наследе стан, а тужилца је томе додала да она има новца и да тужени не треба да јој даје новац.

Предметни уговор, насловљен као уговор о доживотном издржавању, између туженог као даваоца издржавања и тужиле као примаоца издржавања, закључен је 21.11.2005. године у ..., а оверен је од стране судије Општинског суда у Новом Саду 12.05.2006. године под бројем 2Р 150/06, у присуству уговорника упозорених на последице закључења тог уговора. У уговору је наведено да се давалац издржавања обавезује да ће примаоца издржавања издржавати на начин и под условима који ће јој обезбедити и омогућити пристојан живот према њеним годинама и здравственом стању, да ће јој обезбедити додатно месечно 2.000,00 динара како би се омогућило ангажовање трећих лица за одржавање домаћинства, водити рачуна о набавци и допремању огрева и намирница, те након смрти сахранити у складу са месним обичајима, а да прималац издржавања на име накнаде за издржавање даје даваоцу издржавања право власништва на означеном стану, при том се у члану 3. наводи да је прималац власник стана постала као наследник иза своје покојне сестре ВВ којој је давалац издржавања сродник који је о покојној ВВ водио рачуна, но како ВВ није стигла за живота да са даваоцем издржавања сачини уговор о доживотном издржавању, а њена је жеља била да је наследи овде давалац издржавања, прималац издржавања се одлучила за закључење оваквог уговора, како би предметни стан после њене смрти припао даваоцу издржавања. Након закључења уговора тужени је телефонским путем редовно звао тужилу, интересовао се да ли јој је нешто потребно, али му је она говорила да јој ништа не треба. Између странака је постојао усмени договор да уколико се деси да се тужилца толико разболи да мора да буде смештена у дом и уколико њени приходи не буду довољни за плаћање дома, да ће тужени у том случају додати средства која недостају. Предметни стан је након закључења уговора коришћен тако да је једна соба у том стану остављена тужилци да је користи да преспава када дође у ..., а супосед је имао тужени, чија је сестра у стану живела до 2008. године, затим повремено тужени издавао стан у закуп, а према договору са тужилом био у обавези да измирује рачуне. Због неплаћених трошкова за стан, тужилца је од туженог затражила да јој врати кључеве стана, што је он и учинио. Тужилца није никада тражила од туженог да преузме бригу о њој или да сноси какве трошкове у њеном издржавању, односно подмирењу њених потреба. Странке нису у контакту од почетка 2017. године.

Другостепени суд је прихватио као правилно утврђење првостепеног суда да је воља уговорних страна била да закључе уговор о поклону, а не уговор о доживотном издржавању. На тачност таквог утврђења указују чињенице да тужилца још од закључења уговора па у даљем током низа година и промена насталих након смрти супруга, никад није тражила издржавање од туженог, нити је тужени чинио каква давања, што је доведено у везу са чињеницама о садржини члана 3. уговора закљученог између странака из којих произлази да је стварна намера и воља тужиле била да предметни стан поклони туженом. Из склопа релевантних околности случаја проистекао је закључак да је тужилца имала намеру да предметни стан поклони туженом, као и да је заједничка намера уговорних страна била да настану дејства уговора о поклону, а не уговора о доживотном издржавању. Чињеница о каснијој промени става тужиле, односно околност да се она крајем 2016. године предомислила

у погледу начина располагања предметним станом, не значи да у време закључења уговора није имала вољу да учини поклон туженом, па не утиче на другачији закључак о стварној вољи и намери присутној у време закључења уговора. За оцену да је закључени уговор о доживотном издржавању симулован, а да је уговор о поклону дисимулован уговор, чињенични и правни разлози су наведени у образложењима пресуда нижестепених судова.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда, засновано на правилној примени члана 66. Закона о облигационим односима, код утврђења да је уговор о доживотном издржавању симулован, а да је уговор о поклону дисимулован уговор. Образложено је да се код дисимулованог правног посла утврђује садржина планираног уговора кроз скривену изјаву у привидном послу, а да је таква изјава тужиле садржана у члану 3. спорног уговора, што је видљиво из садржине тог члана, а такође и даљег држања и понашања странака. Подржано је и становиште о неоснованости примарног и евентуалног тужбеног захтева тужиле, за раскид односно поништај уговора о доживотном издржавању. Разлог томе је правилна примена члана 194. и члана 195. Закона о наслеђивању, члана 66. став 2. Закона о облигационим односима, у вези члана 26. истог закона и правила о уговору о поклону из параграфа 561. Српског грађанског законика, те члана 111. и 117. Закона о облигационим односима, у садржини наведеној у образложењима пресуда нижестепених судова.

Ревизија није основана у наводима да је материјално право погрешно примењено.

Врховни касациони суд налази да је правноснажном пресудом правилно примењено материјално право на утврђено чињенично стање које не може бити предмет побијања у ревизијском поступку. Правне разлоге нижестепених судова подржава као правилне. Указује да у расправљању о спорном уговору, суд је овлашћен био да истражи стварну вољу и намеру уговорника који су приступили његовом закључењу, па у скупу утврђених чињеница оцени правну природу и садржину оног што је било обухваћено подударним хтењем странака, те квалификује да се привидним уговором прикрива други уговор и да тај уговор важи с обзиром да су испуњени услови за његову правну ваљаност. У конкретном случају, привидан је уговор о доживотном издржавању, а важећи је уговор о поклону. Није основан захтев да се раскине, односно поништи, уговор о доживотном издржавању, који је као привидан ништав. Члан 66. став 1. Закона о облигационим односима прописује да привидан уговор нема дејства међу уговорним странама.

Ревизија не може бити прихваћена у наводима да је пажња неоправдано посвећена непотребној одредби уговора о доживотном издржавању садржаној у члану 3. уговора, уз истовремено истицање о непостојању мотива тужиле да туженом бестеретно поклони стан који је наследила иза покојне сестре.

Оправдано је с пажњом цењена садржина спорног уговора, посебно члана 3, те цењено и понашање странака из којег не произлази да су држале да се уговором заснивају какве материјалне обавезе туженог према тужилу. Садржина наведене уговорне одредбе је потпуно јасна и не оставља простор другачијем тумачењу о намери и мотиву тужиле, по чијој је иницијативи тужени приступио закључењу уговора којим

тужиља врши располагање станом наслеђеним од сестре у његову корист, имајући у виду да она исказује опредељење тужиље да са туженим закључи уговор из пијатета према покојној сестри о којој је тужени водио рачуна, како би њему припао стан који је тужиља наследила од покојне сестре. Такав мотив и јасно исказана намера, прво усмено, а затим и писмено путем закључења уговора са туженим, неспојива је са тврдњом о уговарању теретног правног посла. Правилност закључака нижестепених судова у питање није доведена ни наводима ревизије о одбијајућем делу противтужбеног захтева (налагање трпљења укњижбе), који није био предмет жалбеног побијања и разматрања у другостепеном поступку. Уговор о поклону производи дејство међу уговорним странама, независно од околности одгођене укњижбе права заснованог на том правном послу.

Како ни осталим наводима ревизије у питање није доведена правилност побијане пресуде, Врховни касациони суд је уз оцену да ревизија тужиље није основана, одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. и члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић